

12 Mart 2019

SIPRI 2018 GÜNCELLEMESİ

SIPRI Mart 2019 tarihi itibari ile 2018 yılı ihracat ve ithalat verilerini güncellemiştir. Bu güncellemede dikkati çeken husus 2014-2018 döneminde Türk Savunma ve Havacılık Sanayi ilk 15 ülke arasında yerini almıştır. 2009-2013 dönemi ile 2014-2018 beş yıllık dönemde Türkiye'nin ihracatını %170 arttırdığı değerlendirilmektedir.

Yapılan güncellemeleri bilgi edinmesi açısından bir ara rapor olarak özetlemek isterim. Özetle birinci beş yıllık dönem (2009-2013) ile ikinci beş yıllık dönem (2014-2018) verileri yer alacaktır.

Yaşanan tüm olumsuzluklara rağmen Savunma ve Havacılık Ürünleri ihracatı ilk döneme nazaran %7,8 oranında bir artış göstermektedir.

2014-2018 döneminde ilk beş ihracatçı ülke; ABD, Rusya, Fransa, Almanya ve Çin olarak sıralanmıştır. İthalatta ise ilk 5 ülke olarak Suudi Arabistan, Hindistan, Mısır, Avustralya ve Cezayir yer almaktadır.

2014-2018 döneminde Orta Doğu'ya yapılan ihracat %87 artış gösterirken Afrika, Amerika, Asya, Okyanusya ve Avrupa'ya ihracat düşüş göstermiştir.

Amerika	(-%36)
Avrupa	(-%13)
Asya/Okyanusya	(-%6,7)
Afrika	(-%6,5)

Türkiye, son yıllarda Savunma, Havacılık ve Uzay alanında özgün ve müşterek üretimle ilk 14 ülke içinde yer almıştır. Önümüzdeki 2019-2024 döneminde 14. sıradan daha öncelerde yer alacağı görülmektedir.

Son 5 yıllık dönemde ihracatta ilk 25 ülke aşağıdaki tabloda görülmektedir.

1	ABD	14	Türkiye
2	Rusya	15	İsveç
3	Fransa	16	Kanada
4	Almanya	17	Norveç
5	Çin	18	BAE
6	İngiltere	19	Çek Cumhuriyeti
7	İspanya	20	Belarus
8	İsrail	21	Avustralya
9	İtalya	22	Güney Afrika
10	Hollanda	23	Breziya
11	Güney Kore	24	Finlandiya
12	Ukrayna	25	Portekiz
13	İsviçre		

Son 5 yıldır Orta Doğu pazarında %48 gibi bir Pazar kaybı yaşayan Türkiye, bu pazarı tekrar kazanabileceği değerlendirilmektedir.

2014-2018 dönemi ihracatı;

Bu dönemde verilen resmi raporlar ve değerlendirmeler sonucu 67 ülke ihracatçı olarak tespit edilmiştir. Listedeki ilk 5 ülke birinci beş yıllık döneme nazaran değişmemiştir. Bu beş ülke dünya silah ihracatının %75'ini yapmaktadır. Değişim, sadece Rusya ihracatındaki değişim olarak not edilmiştir. Sıralanan 25 ülke toplamda dünya silah ihracatının %99'unu yapmaktadırlar. Bu yüzden 87'si Kuzey Amerika ve Avrupa ülkelerinin ihracatıdır.

Dünya savunma ihracat payının %36'sına sahip olan ABD'nin Orta Doğu'ya ihracatı %134, Afrika'ya %26 artarken; Asya/Okyanusya'ya -%16, Avrupa'ya -%8,14 ve Orta ve Güney Amerika'ya -%41 düşmüştür. ABD 98 ülkeye savunma ürünü ihraç etmektedir. Suudi Arabistan birinci sıradaki müşterisidir. İkinci sırada Avustralya yer almaktadır. İsrail, Tayvan ve Katar'a ABD ihracatı artış göstermiş; Singapur, G.Kore ve Pakistan'a ihracat azalmıştır.

ABD ihracatında ürün olarak %53 gibi bir payla uçak ihracatı gelmektedir. Son beş yıllık dönemde 255 adet savaş uçağını 14 ülkeye ihraç etmiştir. ABD ihracatının %19'unuda güdümlü füze yer almaktadır. (400 Cruise Füzesi, 124 Balistik Füze, 36.500 Anti-Tank Füzesi)

Halen bu kadar silah ihracatı yapan ABD, ithalatta 16'ncı sırada yer almaktadır. Son 5 yılda ithalatı %47 azalmıştır.

Rusya'nın ihracatı birinci döneme nazaran son 5 yıllık dönemde %17 azalmıştır. Düşüşün nedenleri arasında Hindistan ve Venezüella'nın ithalat kısıntısından kaynaklanmıştır. Rusya'nın Hindistan'a ihracatı %42 oranında azalmıştır. Rusya'nın beşinci sıradaki ithalatçısı Venezüella'nın ithalatı ise %96 gibi bir düşüş kaydetmiştir.

Rusya son beş yıllık dönemde 48 ülkeye ihracat yapmıştır. İthalatçı ülkeler Hindistan, Çin ve Cezayir bulunmaktadır. %55 ihracat bu ülkelere yapılmıştır.

Asya/Okyanusya	%60
Afrika	%17
Orta Doğu	%16
Avrupa	%5,8

Orta Doğu'da Irak birinci döneme nazaran ikinci dönemde Rusya'dan ihracatını %780, Mısır ise %150 artırmıştır.

Irak ve Mısır ABD'nin ithalatının iki büyük alıcı ülkesidir. Nasıl oluyor da bu ülkelerin ABD'ye rağmen Rusya'dan ithalatına ses çıkarılmıyor. Kaldı ki her iki ülke de milyarlarca dolar ABD'den finansal destek alıyor.

Çin

Asya/Okyanusya'ya ihracatı toplamda %70'tir. Afrika %20, Orta Doğu %6,1. Pakistan birinci sırada ithalatçıdır. Hindistan, Avustralya ve Güney Kore politik nedenlerle Çin'den ithalat yapmamaktadır. Çin, silahla insansız hava araçlarında Orta Doğu'ya ihraç etmektedir.

Avrupa Birliđi ve Batı Avrupa AB Üyesi ülkelerin ihracatı dünya ihracatının %27'sine tekabül etmektedir.

Fransa, Almanya, İngiltere, İspanya ve İtalya ilk 5 ihracatçı ülke konumundadır. İspanya'nın, Asya / Okyanusya bölgesine ihracatı %125 gibi bir artış göstermiştir. (Avusturalya'ya deniz araçları ihracatı) AB Ülkelerinin birinci derecede pazarı Ortadođu ve Asya / Okyanusya bölgesi olmuştur.

2014-2018 döneminde Türkiye ithalatta 13. sırada yer almaktadır. İthalatının %60' ını ABD, %7'sini İspanya %15'ini İtalya'dan yapmaktadır.

Raporda, diğer ihracatçı ülkeler sıralanmış olup 2014-2018 döneminde Güney Kore ihracatı %94, Türkiye ihracatı %170 gibi bir artış göstermiştir. Her iki ülkenin de esas politikası, ihracat konusuna odaklanmasıdır.

Ancak her iki ülke de ilk 10 içerisinde yer almamış, G.Kore 11, Türkiye 14. sırada yer almaktadır. (2014-2018)

İhracat sıralaması esnek olup, her dönemde değişik bir sırada yer almak mümkündür. Nitekim İsveç önceki dönemlerde 7. sırada iken bugün 15. sırada, Brezilya 13'üncü sırada iken bugün 23.sıradadır.

2014-2018 ithalat

2018 yılı itibariyle dünyada 155 ülke ihracatçı olarak görölmektedir.

Toplam ithalatın %35'i Suudi Arabistan, Hindistan, Avusturalya, Cezayir ve Mısır tarafından yapılmıştır.

İthalatın % 40'da Asya/Okyanusya bölgesine yapılmıştır.

Afrika

Kuzey Afrika, Afrika'nın toplam ithalatının %56'sını yapmaktadır. Cezayir, Libya, Fas ve Tunus bu ihracatın %75'ini yapmaktadırlar.

Güney Afrika ithalatı, kıtanın ithalatının %25'ini yapmaktadır. (Nijerya, Angola, Sudan, Kamerun ve Senegal)

Asya /Okyanusya

Bölgesine yapılan ihracat % 6.7 gibi bir artış göstermiştir. İhracattaki sıralamada ilk 10 ülke arasında 5 ülke bu bölgededir.

Hindistan, Avusturalya, Çin, Güney Kore ve Vietnam.

Rusya bölgenin ithalatının % 31'ini, ABD, % 27'sini, Çin % 9'unu yapmaktadır.

Avusturalya dünya ihracatının % 4.6'sını yapmaktadır. 4'üncü ithalatçı ülkedir. Uçak ve deniz araçları başlıca ithal ürünleridir.

Güney Asya

Uzun yıllar devam eden Hindistan, Pakistan çatışmalarına rağmen her iki ülkenin de ithalatı önceki yıllara oranla düşmüştür. Hindistan dünyanın ikinci büyük ithalatçısı konumundadır. (%9,5) Azalma (%24)

Pakistan ithalatı %39 bir düşüş göstermiştir. Pakistan ithalatının yönünü değiştirmiş 4 Milgem ve 30 adet T129 Taarruz helikopteri tedariki için Türkiye ile sözleşme imzalamıştır.

Çin

Son yıllarda özgün görünmelerine rağmen, Çin ithalatta 6'ncı sıradadır. Dünya ithalatının %4.2'sini yapmaktadır. İthalatının %70'i Rusya'dandır. İthalatında başlıca Uçak motoru, yeni ve uzun menzilli roket yer almaktadır.

Avrupa

İthalat son 5 yılda %13 bir azalma göstermiştir. Bu düşüş 2008 dünya ekonomik krizi nedeni ile ülkelerin savunma harcamalarındaki kısıntıdan kaynaklanmıştır. Dünya ithalatının %11'ini yapmaktadır.

Rusya'nın Ukrayna ile çatışması ve Kırım'ı ilhakı, Orta ve Kuzey Avrupa ülkelerinin ithalatının artmasına neden olmuştur. Nitekim Norveç, denizaltı Savunma uçağı ve Almanya'dan denizaltı, ABD'den 52 F-35 uçağı satın almıştır. (16 teslimat)

Polonya ve Romanya 30-50 kısa menzil balistik füze ithal ediyor. Polonya ayrıca 138 cruise füzesi sipariş etmiştir.

Orta Doğu

201-2018 döneminde, önceki döneme nazaran bölge ithalatı %87 gibi bir artış göstermiştir. Bu ithalatın %33'ünü Suudi Arabistan, %15'ini Mısır, %11'ini B.A.E ve Irak (%11)'ni yapmıştır. ABD ithalatın %54'ünü, Rusya %6.6'sını, Fransa %8.6'sını yapmıştır.

201-2018 döneminde Körfez Ülkeleri İran tehdidi, Suudi Arabistan ve B.A.E ile kızışan ilişkilerden kaynaklanmıştır.

2014-2018 döneminde Suudi Arabistan ithalatı %192 olarak gerçekleştirmiştir. Bu ithalatın %68'i ABD tarafından yapılmıştır.

Suudi Arabistan'ın ithal için sipariş verildiği ürünleri genelde

- 56 uçak ABD (cruise füzeli)
- 38 uçak İngiltere
- 2019-2023 yılları arasında teslimat ayrıca 98 savar uçağı, 7 tane savunma sistemi, 83 tank ABD'den, 737 zırhlı muharebe aracı Kanada'dan 5 frigate İspanya'dan, kısa menzilli balistik roket Ukrayna'dan tedarik edilecektir.
- B.A.E. ithalat sınırlamasında 7. Durumdadır. %64 ithalatı ABD'den yapmaktadır.
- 1671 Zırhlı Personel Taşıyıcı
- 124 Kısa Menzil Roket
- 3 Korvet

Katar'ın ithalatı aynı dönemde %225 bir artış göstermiştir. Bunun %65'ini ABD sağlamaktadır.

4 frigate İtalya'dan

Irak ve Suriye

2014-2018 döneminde Irak, ithalatta 8. Sırda yer almıştır. Suriye 60. Sırada bulunmaktadır.

Irak son beş yıllık dönemde ithalatını %135 artırmıştır. İthalatını ABD ve Rusya'dan yapmaktadır.

Suriye'nin aynı dönemde ithalatı %87 azalma göstermiştir.

Rusya bu ülkeye ikinci el zırhlı araç ve 3 adet son teknoloji ürünü hava savunma sistemi ihraç etmiştir.